

РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧИЙ

ЧАСОПИС
РІК ВИДАННЯ 2002
СЕРПЕНЬ
Число 8 (44)
КИЇВ 2005

ВИДАННЯ ТОВАРИСТВА "ЧЕРНІГІВСЬКЕ ЗЕМЛЯЦТВО"

Колонка шеф-редактора

СПАСІВСЬКІ ЯБЛУКА

Коли не згадуються Спасівські яблука, що вперше запахи дукляно в дитинстві і супроводжують нас впродовж усього життя? Саме вони символізують щедрість природи, оті налиті животорними соками рідної землі дарунки останнього літнього місяця, коли від золотого зерна й земля стає красивішою, а сади просякаються від плодів, мов натружені хлібороби. У до пахощів яблук додаються паморочливі трунки васильків та маківки, і в вибавних церквах нанче особливе торжество благодаті, єднання з Богом, що й цього року послав людям віру в майбутнє.

Як, серпень завжди починався із яблучного Спаса. Це стало винятком і це літо, хоча в нашому Сіверському краї яблука не вродили - чи то природа втомилася виручати людей, зайнятих своїми скороминущими справами, чи просто вирішила перепочити від безконечних соціальних експериментів. Адже кожному зрозуміло, що людство - тільки невід'ємна частина безмежного живого світу, а не вершитель його долі, і кожне порушення гармонії дається взнаки. Ми ж продовжуємо чіплятися за наші ж вигадані віхи, як за рятівний круг, замість того, щоб навчитися жити щодня глибинно й змістовно, як живе природа, завершуючи вічні цикли буття.

Щоправда, ми не можемо оминати особливу увагою події доленості, які впливають на весь загаль, піднімають людську масу до розуміння себе як народу, нації, самодостатнього етносу. У в цьому плані серпень дарує нам можливість історичного самоусвідомлення, відчуття причетності до чогось великого. Адже саме цього місяця Україна стала незалежною державою, розірвала тугої пута, що кривавили їй душу впродовж століть, різали під корінь духовність талановитого народу, який тільки умів боронитися від нападників та чесно обробляти найбагатшу на планеті землю.

Та коли дехто каже, що нам пощастило одержати незалежність безкровно, той глибоко помилується - не обов'язково при цьому мають бути якісь видимі жертви, падати під боєм автотанків перші відважні. Та війна за незалежність триває понині, невидима, а тому ще важча. Аргументів на користь цієї думки більше ніж досить, варто лише проаналізувати всі ті зовнішні і внутрішні процеси, що відбуваються щодня. Україна гуде як розтривожений вулкан, охопих до нектару надто багато, а народ один. У тут ми маємо усвідомити, що тільки єдність і цілеспрямованість у досягненні мети допоможуть здолати всі випробування на шляху до справжньої незалежності, забазованої на могутній економічній основі та глибоко національній духовності. Всілякі міжпартійні чвари служать лише задля вивернення окремих лідерів, які забувають, що є в природі таке поняття, як великий народ, нація, яка рано чи пізно розкусить справжні наміри борців за гетьманську бундаву і покличе їх, як колись вільні козаки, на суд честі у тісний круг.

Наше земляцтво за своєю природою належить до тих суспільних сил, які покликані єднати серця і діти. Перезразобовуючи недовірі закличні мітингові асала, скажемо: ми різні, але нас багато і за нами стоїть лише любов до рідного краю. Саме вона подбавляє багатьох із нас на добрі діла - скажімо, вже цього спеченого місяця чимало вихидців із бідних сіверських родин отримали право здобувати вищу освіту у столичних вузах саме завдяки старанням авторитетних викладачів-науковців. Це своєрідна естафета доброчинства, яку треба всіляко підтримувати.

Патріотизм, як відомо, явище спадкове, його треба плекати десятиліттями. Український же патріотизм, який нищили стільки часу, потребує особливої уваги. У тому таким своєчасним було б постійне предметне спілкування членів ветеранського та молодіжного об'єднань. Адже ніщо не дає такого потужного результату, як сплав багаторічного досвіду й молодого енергії. Зберігати кожну крихту знань про рідний край, посіяти зерно пам'яті в юні душі, аби в них не виростав чортополох манкуртизму - наше особливе завдання.

Будьмо ж відповідальні за молоду державу України, і тоді Спасівські яблука, повіти васильками, завжди світлитимуться нам знаками доброї й надії на щасливе майбуття!

Віктор ТКАЧЕНКО,
голова товариства "Чернігівське земляцтво"
в м.Києві

СЕРПЕНЬ

Я люблю серпцеву пору,
смар провітану перелазу,
дош, що виростає згору,
обтиверись об траву.

Золоту лезку осмугу
дня політних і ночей,
пригадані тихі журту
в глибині твоїх очей.

Кляч кларнетний Маковія,
аблук Спасівських червінь,
між яких вітрия провія
колихає листя тнів.

Я люблю, як стихлу дучу
обляга легка жура,
мов туман похилу грушу,
що у вікна зазира.

А весну згадаю - терпиво
те, що наля колоси цвіло.
Бережи ж і ти, мій серпце,
давніх стожийні зерно.

Леопіла ГОРЛАЧ

МЕДИЧНА ДИНАСТІЯ

Ширішки
до портрета

В серпні 2005 року виповнюється 80 років з дня народження і 58 років медичної, наукової, педагогічної та суспільної діяльності завідувача кафедри шкірних і венеричних хвороб Київської медичної академії післядипломної освіти Бориса Тихоновича Глухенького, родовід якого починається з Чернігівського краю. Прихильність до медицини - сімейна традиція, бо вже не одному поколінню поетатно передаються медичні надбання. Сьогодні лікарську династію Глухеньких продовжують Борис Тихонович, Галина Тимофіївна - кандидат медичних наук, яка працює в Інституті переливання крові, онуки: Ганна Борисівна - кандидат медичних наук, викладач кафедри Київської медичної академії та Євген Вікторович - лікар-ендокринолог.

На відносно далекій півночі України, в мальовничому селі Жадове Семенівського району закладені витоки славного роду медиків Глухеньких. Цей населений пункт вишк всередині 17 століття, основними поселенцями його були хлібороби та гутники. Після Полтавської битви 1709 року село поповнилося військовопозолоненими шведами, а пізніше в ньому знаходили свій притулок кріпосні селяни, яких переслідували поміщики. 1861 року в селі спалахнув селянський бунт, на придушення якого були задіяні війська на чолі з губернатором. В селі існувало Міністерське училище, в якому діти місцевих мешканців набували знань. Тут і почали свої перші кроки до науки два сини Тита Глухенького: Тихін та Тимофій.

У серпні святкують святі ювілеї:

СТАНЖУР Іван Іванович - 85-ліття. Народився 18 серпня 1920 року в селі Червоні Партизани Носівського району. Нині на пенсії. Учасник бойових дій Великої Вітчизняної війни.

ГЛУХЕНЬКИЙ Борис Тихонович - 80-ліття. Народився 13 серпня 1925 року в селі Жадове Семенівського району. Освіта вища медична, за фахом лікар-дерматовенеролог. За багато років практичної медичної та наукової діяльності пройшов шлях до знаного в Україні вченого. Нині професор Київської медичної академії післядипломної освіти.

ПЛАВІНІ Катерина Іванівна - 78-річчя. Народилася 2 серпня 1930 року в місті Прилуки. Закінчила Київський державний університет ім. Т. Г. Шевченка та військово училище, за фахом юрист. Служила у Збройних Силах СРСР, органах КДБ, МВС СРСР. Нині - на пенсії. Відмінник міліції. Майор міліції у відставці.

БИКОВА Алла Феодосіївна - 75-ліття. Народилася 3 серпня 1930 року в місті Прилуки. Закінчила Київський політехнічний інститут, за фахом інженер-завроואльник. Трудовий шлях пройшла на підприємствах міста Миколаєва: майстром, інженером-конструктором заводу "Металконструкція", інженером-технологом Південного трубного заводу, а потім, впродовж 26 років, - провідним інженером Миколаївського філіалу центрального науково-дослідного інституту технології суднобудування, з 1987 року - на пенсії.

БОРОДАВКО Петро Іванович - 70-річчя. Народився 1 серпня 1935 року в селі Нова Басилівка Бобринського району. Закінчив Київський політехнічний інститут, за фахом інженер-електромеханік. Впродовж 44 років працював у трьох відкритках: Галовийвмксбуду, на будівельних майданчиках Дерзислужбуду та на кінотехніці "Укртелефільм". Держтелерадіо України, де обіймав посаду заступника генерального директора студії. Нині - на пенсії.

КОКОТЮХА Василь Матвійович - 70-річчя. Народився 8 серпня 1935 року в селі Дорогичівка Фінківського району. Закінчив Київське вище інженерне радіотехнічне училище, за фахом інженер. Протягом 32 років проходив службу на Закарпатті, у Краснодарському краї, на Чукотці та у Києві. Після звільнення у запас обіймав посаду головного інженера лабораторії Міністерства освіти і науки України. З 1998 року - на пенсії.

Підполковник. Нагороджений дев'ятьма медалями.

СКРИПЦЬ Юрій Андрійович - 70-ліття. Народився 10 серпня 1935 року в місті Балта Одеської області (з 1936 року проживав з батьками в місті Носівці). Закінчив Київський державний медичний інститут ім. О. О. Богомольця та клінічну ординатуру Ленінградської військово-медичної академії. Проходив службу у Київському військово-морському округу, в Ленінграді, Ростові-на-Дону, Німеччині, Польщі, в Київському округовому військово-морському шпиталі. У 1986 році (червень - серпень) брав участь у ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, виконуюв обов'язки головного військового терапевта. У 1989 році був звільнений у запас у зв'язку з авіакатастрофою медичної служби. Продовжує працювати консультантом-терапевтом Головного військового клінічного шпиталю Міністерства оборони України.

Відмінник охорони здоров'я. Лікар-терапевт вищої категорії.

ГОЛОВЧЕНКО Валентин Васильович - 65-річчя. Народився 6 серпня 1940 року в селі Бірюки Новгород-Сіверського району. Працює науковим консультантом судді Конституційного суду України.

Кандидат юридичних наук.

КОСІН Володимир Михайлович - 65-ліття. Народився 29 серпня 1940 року в селі Ковчині Куликівського району. Закінчив Українську сільськогосподарську академію та Київський інститут народного господарства ім. Д. С. Коротченка. Працював оперуловником Бородявського сільськогосподарського відділення молочної, інженером Київського обласного об'єднання "Сільгосптехніка", старшим товарознавцем, старшим економістом Укоопспілки, начальником економічного управління Міністерства лісової та деревообробної промисловості, обіймав посаду начальника валютно-фінансового управління Міністерства закордонних справ України. З 1999 року - Генеральний консул в Болгарії.

ШИЛО Алла Федорівна - 60-ліття. Народилася 1 серпня 1945 року в селі Яблунівка Прилуцького району. Закінчила відділення працівників преси, радіо і телебачення Вищої партійної школи при ЦК КПРС. Трудовий шлях походила на посадах кореспондента-організатора районного радіомовлення, завідувача відділу Королівської районної газети, літратричівки обласної газети "Київська правда", старшого технічного інженера "Укротелеком", впродовж 1974 - 1988 рр. працювала в апараті ЦК Компартії України, потім у Секретаріаті Кабінету Міністрів України. Нині - завідувача сектором Департаменту кадрового забезпечення та персоналу АТ "Укртелеком".

Поет, автор збірки "Не ховай усміхнених очей". Друкується у газетах "Літературна Україна", "Говорить і показує Україна", "Очній порі", журналі "Надзвичайні ситуації".

ШАХОВА Тамара Панасівна - 60-річчя. Народилася 10 серпня 1945 року в місті Новгород-Сіверський. Має дві вищі освіти, за фахом інженер-механік і патентознавець. Працювала на Київському радіозаводі, в ЦК ЛКСМ України. Протягом останніх років тридцять років - провідний інженер патентного відділу Інституту надтвердких матеріалів ім. В. М. Бикова НАН України, займається експертизою винаходів, промислових зразків, корисних моделей. Оформила понад 2 тисячі заявок на винаходи.

ГЛУХ Сагілана Петрівна - 60-річчя. Народилася 11 серпня 1945 року в місті Чернівці. Закінчила Київську державну консерваторію ім. П. І. Чайковського, за фахом піаніста, викладач. Впродовж 1970 - 1995 рр. працювала у Національній філармонії України, водночас з 1980 року - в Національній музичній академії ім. П. І. Чайковського.

Професор. Народна артистка України, керівник програм, член редколегії Академії національного прогресу.

ПОЛЯКОВ Микола Іванович - 60-річчя. Народився 20 серпня 1945 року в с.мт Радзулі Ріпкинського району. Закінчив Національну академію внутрішніх справ України. Трудову діяльність пройшов в органах внутрішніх справ України. Нині працює директором клубу "Фармація та медицина" при Верховній Раді України.

Майор міліції. Нагороджений п'ятьма медалями. Член Фонду ім. В. П. Гетьмана.

ДАНЕВИЧ Петро Миколайович - 55-ліття. Народився 1 серпня 1950 року в селі Новий Биків Бобринського району. Закінчив Ленінградське загальнонавчальне училище ім. Кірова, впродовж 19 років проходив службу у лідрозвідці Одеського, Прикарпатського та Київського військово-морських округів, внутрішній військ, Служби безпеки України, з 1984 року - на пенсії. Ініціатор війни. Заступник голови ради відділення внутрішніх військ МВС України. Заступник голови аргано-чорнобильського братства "Побратим", ліквідатор наслідків аварії на ЧАЕС і категорії.

СОТНИЧЕК Тетяна Володимирівна - 55-річчя. Народилася 1 серпня 1950 року в місті Іллі. Працює інженером-технологом ДП "Керамік плюс".

КОЛЕСНИК Віктор Федорович - 55-річчя. Народився 9 серпня 1950 року в селі Озерині Варинського району. Закінчив Київський державний університет ім. Т. Г. Шевченка, аспірантур, за фахом історик. З 1977 року працює на історичному факультеті університету на посадах асистента, старшого викладача, доцента. Нині професор, завідувач кафедри давньої та нової історії України Національного університету імені Тараса Шевченка.

Доктор історичних наук. Має понад 70 наукових праць.

РОЖОК Петро Іванович - 55-річчя. Народився 11 серпня 1950 року в селі Хороше Озеро Борзнянського району. Начальник спортивного клубу АТПБ "Аваль".

ГОНЧАР Микола Вікторович - 55-ліття. Народився 12 серпня 1950 року в селі Чемер Козелецького району. Освіта вища. Очолював Вище військово училище, обіймав посади головного консультанта-інспектора Головного управління організаційної роботи та кадрової політики Адміністрації Президента України, заступника голови правління ВАТ "Укртелеком". Член спостережної ради ВАТ "Укртелеком". Кандидат педагогічних наук, доцент, генерал-майор. Один з організаторів товариства "Чернігівське земляцтво", Почесний член Ради товариства.

ГАРБУЗОВА Гайна Григорівна - 55-річчя. Народилася 14 серпня 1950 року в селі Бригінці Бобринського району. Тимчасово не працює.

ГОРБЕВ Володимир Іванович - 55-річчя. Народився 18 серпня 1950 року в селі Макіївка Носівського району. Закінчив Київський авторозвідний інститут, за фахом інженер шляхів сполучення. Працював інженером, головним інженером в проектно-інституті "Укрремдорпроект", Мінашхобуд. Віце-президент Акціонерної холдингової компанії "Сі-Трейдер". Головний спеціаліст відділу транспорту Секретаріату Кабінету Міністрів України.

ІЯТКИЙ Валерій Іванович - 55-річчя. Народився 30 серпня 1950 року в місті Шорс. Закінчив Київський політехнічний інститут, за фахом інженер-електрик. Працював інженером КБ ім. Д. С. Мануїльського Київського спеціалізованого пусконалагоджувального управління ЕОМ, завідувачем групи Київського інформаційно-обчислювального центру "Головукартфотобуз", спеціалістом з ЕОМ у Генеральній дирекції КМДА по обслуговуванню іноземних представництв, у торговельно-представничій Угорщині в Україні, АТ "Відеотек", директором технічного центру українсько-австрійського СП "Алюксен-Україна". Нині - заступник директора автродважувально-виробничого ТОВ "Ватек".

ГРИНЬ Володимир Миколайович - 50-річчя. Народився 1 серпня 1955 року в місті Шорс. Працює керуючим Броварської філії АТПБ "Аваль".

ПАРХОМЕНКО Олександр Володимирович - 50-річчя. Народився 25 серпня 1955 року в місті Київ. Закінчив Київський державний медичний інститут ім. О. О. Богомольця, за фахом лікар. Працював молодшим науковим співробітником Київського рентгенодіагностичного та онкологічного інституту, начальником відділення радіоізотопної діагностики Центрального шпиталю МВС України, очолював медичну службу в зоні ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, був головним лікарем приватного медичного центру. Нині - лікар-консультант Київського міського благодійного центру "Новітні медичні технології".

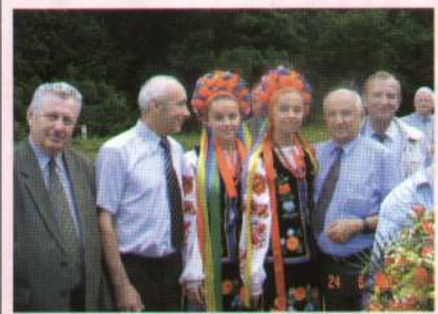
Кандидат медичних наук, лікар вищої категорії. Підполковник медичної служби.

КУШНІРЕНКО Ірина Дмитрівна - 50-річчя. Народилася 30 серпня 1955 року в селі Рудівка Прилуцького району. Головна державний податковий ревизор-інспектор Державної податкової адміністрації України.

ШЕКЕРА Олег Григорович - 50-річчя. Народився 30 серпня 1955 року в місті Прилуки. Закінчив медичний факультет Кубишевського медичного інституту, Ленінградську військово-морську академію ім. С. М. Кірова та Національну академію Міністерства оборони України. Проходив службу за фахом у Збройних Силах СРСР та України, перебував у складі контингенту радянських військ у Республіці Афганістан. Нині обіймає посаду заступника начальника з наукової роботи Української військово-медичної академії.

Кандидат медичних наук, доцент, полковник медичної служби. Має державні нагороди.

Дорогі земляки! Рада товариства "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім нам'януваного здоров'я, великих успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного добротворства в ім'я рідної землі.

ВІД ЗНАЙОМСТВА ДО ЗГУРТУВАННЯ

"Волинське братство", як координатор земляцтва у другому кварталі, на чолі з президентом, Народним депутатом України Миколою Жульнським, головою правління Давидом Курдельчуком, виконавчим директором Валерієм Фенем та при активній участі членів жіночого клубу "Волинянка" провели дуже цікаву і насичену поїздку керівників громадських земляцтвських організацій в м. Києві.

Серед керівників земляцтв - члени координаційної Ради земляцтв В.Ткаченко - голова Ради "Чернігівського земляцтва", М.Бідаля - президент товариства "Закарпатці в Києві", В.Тихонов - генеральний директор "Луганського земляцтва", представники керівництва земляцтв: Вінницького - Н.Гнатюк, Житомирського - В.Левченко, Івано-Франківського - Н.Нагнібидюк, Одеського - В.Романюк, Полтавського - М.Бурмака, Рівненського - С.Вашук, Тернопільського - В.Затильний, Харківського - О.Лисенко, Херсонського - Ю.Андрєєв, Черкаського - Л.Холодяк, Чернівецького - Б.Гурбик.

О 7-й ранку комфортабельний автобус відійшов від Палацу спорту в Києві і взяв курс на Волинь, а вже о першій годині нас запросили на обід в лісі під селом Гараджка. Приймали господарі району. Поділилися своїми здобутками і планами. Провели екскурсію по розсаднику лісових культур. Всі були вражені складною технологією вирощування сотень пород кунітів та дерев.

Потім переїхали до Луцька. Тепла зустріч в обласній адміністрації з керівниками області. Обмінялися сувенірами, щиро привітали один одного. На зустрічі майже всі підкреслювали, що в українському народі спільні цілі, успіхи, досягнення в культурі, науці... Короткий показ виробництва Луцького автомобільного заводу. Фотографії на згадку на краєвиді Волині, в чудовому музеї сільського господарства Волині.

День завершився переїздом до Ковеля. Керівники міста та району щиро продемонстрували свої досягнення, показали місто, музей Лесі Українки. І переїзд до Любомльського та Шацького районів, на озеро Світязь, де і розмістили нашу групу в пансіонаті "Шацькі озера". Екскурсія до музею волинської фауни Шацького лісового технікуму.

На третій день переїхали до Новгород-Волинська. Цікава екскурсія по місту на чолі з міським головою Петром Саганюком. Відвідали Успенський собор, собор Різдва Христового. У Василівській церкві біля брами нас зустрічав настоятель отець Сергій, якому виповнилося 82 роки. Цікаве перебування у Змишському Святогірському Успені Божої матері монастирі. Незабутні краєвиди з укріплень. Як і скрізь, доброзичливі зустрічі, щирі вітання та побажання успіхів у співпраці. Так вразили всіх повідомлення, що на цій польській землі минулого року окремі господарства виростили врожай швейції 102 цн з гектара! Виростили п'ять мільйонів бройлерів, всього за шість місяців вирощують індишів вагою за пуд.

Оповіді переїхали до молодого Нововолинська. Місту всього 55 років, шахтарське місто, але в ньому є і історичні пам'ятки: чоловічий монастир, ще від часів Петра Могили, Свято-Георгіївський храм. В місті розвинуте ліварне виробництво днівнів.

Потім через Горохівський район переїхали до знаменитого Берестечка, до козацьких могили битви 1651 року. Позаякмилися з експонатами чудового музейного комплексу. Фото на згадку біля пам'ятника героям битви під Берестечком. Обглянули краєвиди і після вечері з неохотою та великою вдячністю господарям і керівникам Волинського земляцтва відбулися до Києва. На всьому шляху до Києва активно обмінялися враженнями від побаченого, пережитого і планами на наступну подорож до Сумської області, адже на наступний квартал координатором має бути Сумське земляцтво.

До нових зустрічей!
Микола БОРЩ,
заступник Голови Ради товариства
"Чернігівське земляцтво"
в м. Києві

НА

ХВИЛЯХ ДНІПРА

Що може бути вищим за дух братерства! Особливо коли його теплий повітря пронизує серця людей, поднімає і любов'ю до рідної землі, і повагою до кожного, хто свє тобі добром і щирістю. І хай ви збираєтесь тишим гуртом на, здається, нейтральній землі, яка стала вашим домом у силу життєвих обставин, але так чи інакше повертаєтесь до малої батьківщини присутніє і в словах споминок, і в широті жартів, і в численних планах на майбутнє.

Треба ж уміти не лише напружено трудитися, забуваючи про всілякі соціальні негаради, але й відпочивати. А тому думка великого генератора ідей Володимира Пущарьова, котрий щойно оптимістично перейшов через 65-літній ювілей, поспілкуватися на борту прогуляркового суденця була підходяща дуже активно чернігівцями. Задля такої події дехто, як нічно законотанні виробничими й громадськими питаннями Віктор Ткаченко, пожартував навіть спокійним спогляданням рідної Десни і прибув, як то кажуть, без галстука. Зате його попередник на посаді голови столичного Чернігівського земляцтва Павло Мисник, котрий тільки недавно полишив дипломатичний острівця України аж у далекій Тюмені, і на дружню мандрівку прибув при певному близькому блиску. Як і Віктор Корж, що недавно став народним депутатом України і за постійною звичкою примчав до причалу із чарівною подружкою життя. А Іван Корбач, знайий літонисець нашого братства, забувши про поважні літа, приєднався до молодих сіверян, бо не міг вистіти в кабінетному записку, розмірковуючи над сюжетом наступної повісті. Не кажучи вже про нестомного, вічно длогого Миколу Борца, без якого б і юшка дніпровська не осяглася. Зрештою, згадавши всіх поіменно буде непросто - адже того дня

до гурту збиралося мало не сто земляків. Старожити гадували мандрівку по Десні клькарчиної давнини, яка надого залишилася в пам'яті, радійні одне одному - адже в житті треба все робити вчасно, бо воно вносить свої печальні корективи, виріджуючи ряди друзів.

І ось теплохід забирає легкий тран, двинути набирають оберти, і мальовничі столичні береги починають свій повільний танок. Буйна зелень, широкі заплави, білі й червоначі стіни та дахи будинків, десятки теплоходиків, барж, човнів у затонах - все налаштувало на мрійливий лад. Час летів неймовірно швидко, здається, тільки віддалили від Плясарку, тільки розговорилися як сала, а тут і насадка на берег, а там сосни на вітрах повислиють розпареною ганцєю, ваяючи в затінок.

Та того дня, без сумніву, в центрі уваги всього загалу був недавній іменинник. Незважаючи на безсумнівний авторитет та великі заслуги перед суспільством, він забув про все, він навіть перед власним портретом, подарованим друзями, наважився стояти в плавках - бо кому не хочеться скинути з плечей тягар літ і знову повернутися в дитинство. Тим більше, що до цього склялися його такі ж поважні земляки і навіть дружина Валентина весело усміхалася збоку, піддавшись всезагальному настрою.

А потім знову був причал, гамірливе прощання. Ніхто не міг сказати, що день був змарнованим - адже таких мандрівок до власної діливи буває не так багато, поділившись радістю із друзями, сам стаєш багатим на неї.

Ірина КУЛИК

Фото С. КАЛІНА

Недільного ранку сонце сяяло особливо яскраво, ніби проводжаючи веселу молодіжку делегацію столичного земляцтва що злижди гостинного офісу під крилом Київського Палацу спорту. Зголосилися в назеку дарогу Олена та Костянтин Білоуси, Петро Войко, Дмитро Долго, Василь Тройня та Володимир Холодний, Дмитро Холодний та Катерина Шакуляк, Ганна Шербань. Керівні віжки одностайно віддали в руки Яни Гамзи та Михайла Татарчука. Місія була досить відповідальна - участь у Міжнародному Фестивалі "Дружба-2005", який став уже традиційним не тільки для Сеньківки, мальовничого села на вершині кордонів України, Білорусі та Російської Федерації, а й для трьох братніх народів. Для братерства ж, як відомо, кордонів немає, тому навіть після розпаду Імперського Радянського Союзу одні ніколи у селі продовжують співати трьох народом.

Ми знали про це, а тому ішли на фестиваль із особливо підвищеним настроєм, сподіваючись на зустріч із своїми ровесниками.

СОНЦЕ

ДРУЖБИ ГОРИТЬ

Так, саме тридцять літ назад на пагорбі з'явився монумент - три велетенські шпалы, оповиті вторі кльцем, символом нерозривності і міцності дружби наших народів. І не треба було зайве говорити, що саме та дружба привела нашу тодішню країну до перемоги над фашистами, що наші діди й бабусі власною кров'ю скрпіли безсмертя великого слов'янського роду.

Того ж дня тут збиралися представники трьох найніших самостійних держав, щоб це міцнішою стала дружба слов'ян, зібратися показати свої досягнення в культурі, спорті, загадати про дренню історію своїх народів. І хоча цього року відповідала за проведення фестивалю Росія, вона жодним чином не підкреслювала свою вищість, як було ще недавно. Вона просто взяла на себе левну частку турбот. Арийський ансамбль імені Александрова, московські співаки, локальні ансамблі "Чао". Різні експозиції, які передавали древній дух національного фольклору, тонкоші винюнки, різьби по дереву. Зайшли у гості до білорусів, які розбили свій табір на уалісі, а тебе стрічає уквітчана арка, що височить над лозовими тязями, із яких злисають ткані килими, вишивані рушники, гордо поглядують на гостей горщики та глєки. А біля них весело тирдуються такі ж, як і ми, життєрадісні юнаки й дівчата в народних строях, в запальйоених традиційних лаптах. А пройдені трюхи - і ніби занурюєшся в синю українську давнину, ще далі - в більшову російську історію.

Згодом відбувся великий святковий концерт, присвячений Перемозі.

Зрештою, в Сеньківці того дня ніхто не міг засумувати. Пішли на вирючий ярмарок - а там чого тільки немає: і різноманітні товари трьох держав, і витончені сувеніри національних майстрів, до яких рука сама тяг-

неться, і веселі жарты. А скільки радості отримуєш від спілкування з учасниками Купальського свята! Ніби й сам повертаєшся в дитинство, коли ворожонки вечірнього багаття змушувало здригати душу.

Не було зайвим і живе спілкування з ровесниками, обмін адресами, фото на загадку.

Тож, попертаючись до Києва, ми подумки промовляли: як добре, що ми сьогодні разом! Бережімо й приножуймо славу покоління!

Юлія ВАСИЛЕНКО

ВАЖКА НОША

НА ДОВГОМУ ШЛЯХУ

Давньогрецький історик, філософ і письменник Платарх відзначив: "Хороша людина та, котра робить великі і благородні справи, навіть коли вона при цьому ризикує всім". Мені подумалося, що саме так можна визначити діяльність українського історика, державного і громадського діяча, академіка ІАН України Петра Тимофійовича Тройня, якому цього року виповнилося 90 років. Маю підстави так говорити про характер діяльності Петра Тимофійовича, бо впродовж двох десятиліть довелося співпрацювати з ним на ширь розвитку української культури й охорони пам'яток історії та культури і в цій роботі, за точасних умов, неодноразово складалися ризиковані й загрозливі ситуації щодо подальшої долі Тройня.

Взагалі стосовно цього можна сказати як про людину, яка "зуніла оволодіти своїм часом". Він був досить успішним у багатьох своїх задумах і зверненнях. Особливо багато зумів зробити для української культури впродовж двох десятиліть, коли послидував в одній особі владні важелі державного діяча високого рангу - заступника голови Ради Міністрів УРСР і використання великої можливості громадської організації - Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, головною правління якого був.

Але мінливі часи, мінливі керівництва в державі, змінювалося й ставлення до того, що робилося в сфері національної культури, зокрема й того, що здійснювалося за участю П.Т.Тройня.

Так, у 1973 році комісія на чолі з новим секретарем ЦК КПУ з питань ідеології В.Маланюком за результатами вивчення стану створення Державного історико-культурного заповідника на острові Хортиця внесла вичерпний вердикт: відхід від класових позицій у висвітленні історичних подій в експозиційному плані музею-заповідника, роздумування теми історії заповідницького козацтва замість того, щоб ушляхетити сучасну історію Запоріжжя, дружбу народів, висувати національний момент.

Було відмінено попередню постановку ЦК КПУ про створення музею заповідницького козацтва і запропоновано музей історії Запоріжжя як філіал творчого краєзнавчого музею. Дісталася й найбільш активний блясний заповідницький і підготовлений проектом інстанцією ЦК КПУ передавачам невини суворо догату Тройня П.Т., що в свою чергу ставило питання доцільності його роботи на посаді заступника голови Ради Міністрів УРСР з питань культури.

Згідно встановленого порядку, перед розглядом питання на Секретаріаті чи Політбюро ЦК КПУ за проектом рішення місцями ознайомлення П.Т.Тройня доручили мені. Коли він ознайомився з проектом постанови, то дуже розхвилювався. Доводив, що практично це мало з наміченого зроблено, більше лише в планах і на папері. Я це знав, і мені було по-людськи шкода його, але я також знав, що пропозиції комісії може змінити лише перший секретар ЦК КПУ В.В.Щербинський і виводив Петру Тимофійовичу звернутися до нього й розповісти про дійсний стан у створенні заповідника. Він так і зробив. А незабаром до завідуючого відділом культури зателефонував сам В.В.Щербинський і сказав, що до постанови по заповіднику на острові Хортиця треба внести зміни - Тройня П.Т. вкалати на неорганізованість та перебільшення у висвітленні козацької тематики.

Він працював ще п'ять років, робив добрі справи в національній культурі. І знову були недорозуміння, які не сприяли розвитку культури та ще й цукували тих, хто намагався щось корисне робити. Так було, зокрема, і з створенням Музею народної архітектури та побуту УРСР в селіни Широгові.

У 1976 році заперувалася подорова експозиції першої черги цього музею, що складалася із кількох етнографічних зон.

За службовими обов'язками мені довелося прилучитися до цих справ. Будучи на співбесіді з другим секретарем ЦК КПУ Івана Захаровича Соколова, серед питань, якими займаюся, назвав і створення музею. Він дуже гнівно пророзував на це і сказав, що був на території музею, бачив, що там є. Все, що там звели, погине. А вам з Тройнюм треба за це понабавити одне місце.

Я не погодився й сказав, що зібрав до музею, щоб зберегти те, що залишилося, бо із старої народної архітектури та її речей побуту багато що вже втрачено назавжди. Соколов не любив, коли йому заперечують, і сказав: "Ну, йдіть!"

Повернувшись на робоче місце, зателефонував П.Т.Тройня й розповів про бесіду. З'ясувалося, що подібна розмова у нього була з В.В.Щербинським, який казав: "Що ви там за рухлядь возите? Ідіть листи, що Тройня займається патріархальщиною, по-таке націоналізму і таке інше".

Виринили, що на відкриття музею необхідно запросити керівників партії і уряду. І тую згоду від В.В.Щербинського було одержано. Невисучено все побачив в експозиції музею і почути від наукових співробітників одержало схвалення з боку В.В.Щербинського.

Зусилля П.Т.Тройня спрямувалися і на видання фундаментальних праць з історії та культури, які здійснювалися в Україні вперше, а тому часом й дуже складно, на створення історико-культурних заповідників, музеїв, меморіальних комплексів, пам'ятників і монументів. Разом з головою Українського фонду культури Борисом Ладічем Олійником відстоював недоторканність Шевченківського заповідника в Каневі, першим порушив питання про відновлення Києво-Могилянської академії як вищого убоного закладу, здійснив практичні заходи по відродженню українського краєзнавства, репресованого в 30-х роках минулого століття, прилучав до багатьох інших важливих справ.

Тож ж нехай Всевшній додає нових сил цьому славному нестомному працелюбу - Герою України.

Дмитро ЯНКО

Рода Чернігівського земляцтва сердечно вітає з ювілеєм керівника Харківського земляцтва, дорогого Петра Тимофійовича Тройня. Так тримати!

Професор, доктор медичних наук
Тихон Тихонович Глухенський.

МЕДИЧНА ДИНАСТІЯ

Тихон Тихович (старший з братів) народився 29 червня 1896 року. Старанне навчання в училищі відкрило йому дорогу для подальшого набуття знань. Незважаючи на буремні роки та події, що відбувалися в той час на території України, він з успіхом навчався на Донському університеті і, як кращий випускник, був залишений для роботи в клініці шкірних та венеричних хвороб. Працює спочатку ординатором, пізніше асистентом кафедри.

Професор, доктор медичних наук Борис Тихонович Глухенський в лабораторії своїх учнів

Професор, доктор медичних наук Тимофій Тихонович Глухенський.

1 Під керівництвом професора П.В.Нікольського набуває практичного досвіду та теоретичних знань з дерматовенерології. Стесня науковця захопила молодого лікаря, він займається лікуванням хворих та науковими розробками в лабораторіях університету, вивчає та досліджує нові методи лікування, видає наукові статті з актуальних питань медицини. Згодом Тихон Тихович завдає шкірно-венерологічним диспансером Мінеральних Вод, стає старшим науковим співробітником Ростовського шкірно-венерологічного інституту і в 1940 році, після захисту дисертації, отримує наукову ступінь кандидата медичних наук. В 1941 році його призивають до армії, він перебуває на посаді члена військово-лікарської комісії, а пізніше - начальником госпіталю. З 1942 по 1944 рік виконує обов'язки завідувача кафедри Північно-Осетинського медичного інституту, а після визволення України від німецьких загарбників та повернення на рідну землю займається викладацькою роботою у Львівському медичному інституті (з 1944 по 1958 рік). З-під пера Тихона Тиховича виходять наукові статті з питань профілактики, діагностики та лікування захворювань шкіри, що були поширені в післявоєнний період. В 1958 році його за дорученням Академії наук направляють на роботу до Тернопілля на посаду завідувача кафедрою. Творча робота не переривалася весь термін перебування його на цій посаді. Навчання студентів, становлення молодих вчених, які працювали у ньому на кафедрі, діяльність у наукових товариствах, гуртках - все це характерне для кипучої діяльності професора. В 1962 році Т.Т.Глухенський захищає дисертацію на тему "Роль порушень кислотно-дугової рівноваги у патогенезі екзема" і отримує наукову ступінь доктора медичних наук та звання професора. Такі дуже значущі для медичної науки і для хворих людей проблеми шкіряних хронічних захворювань шкіряних

ексема, сеіродерміт, імпетиго, дослідження причин їх виникнення і розвитку, розробка методів лікування та профілактики були на особливому контролі у вченого. У віці 76 років, підготувавши надійну зміну, він стає професором-консультантом цієї ж кафедри та ще довгі роки продовжує наукову діяльність. Актуальність його наукових праць залишається важливою і сьогодні. Під його керівництвом підготовлено 7 кандидатів медичних наук, безпосередньо ним самим опубліковано 137 праць з важливих питань клініки і терапії шкірно-венерологічних хвороб. Помер Тихон Тихович на 94 році життя в 1990 році.

Династія лікарів продовжилася меншим з братів Тимофієм. Він народився 4 лютого 1902 року. Як і старший брат, початкову освіту здобув у Міністерському училищі та продовжив навчання в Чернігівському медичному училищі і Ростовському університеті. Після закінчення медичного факультету він, як кращий випускник, був залишений для роботи на кафедрі терапії. Постійна робота над собою, вдосконалення та набуття практичного досвіду в лікуванні хворих, врівноваженість у спілкуванні з колегами були визнані керівництвом вищого навчального закладу. Через деякий час Тимофія Тиховича призначають заступником директора з учбової частини вузу. В 1938 році його запрошують до міста Іжевська на посаду завідувача кафедри загальної терапії. Глухенський наполегливо набуває практичного досвіду, працює в клініці та навчає студентів, викладає теоретичні розробки стосовно перебігу хвороб серця, легенів, методів їх лікування. В 1937 році він захищає дисертацію на звання доктора медичних наук. З 1941 року працює в м. Ордонжиківі на посаді завідувача кафедри терапії медичного інституту та одночасно заступником директора з учбової частини. У зв'язку з евакуацією медичного інституту до Среана він продовжує працювати на вказаних посадах з 1942 по 1944 рік.

Після визволення України від

фашистів його направляють до Львова відновлювати кафедру терапії медичного інституту. Тимофію Тиховичу прийшлося займатися не тільки викладацькою роботою: він читав лекції студентам, займається актуальною справою в клініці, веде науково-дослідну роботу. Його призначають на посаду директора Львівського медичного інституту.

1957 року професора Т.Т.Глухенського переводять на роботу в Київ. Він з натхненням працює в лікарні 4-го управління Міністерства охорони здоров'я республіки та одночасно завідує кафедрою терапії педіатричного факультету Київського медичного інституту (мені академіка О.О.Богомолова), займається проблемами порушення обміну речовин у людини. Випускник на заслужений відпочинок в 1976 році, він залишається професором-консультантом Київського медичного інституту. Під його патронатом та безпосереднім керівництвом виростає чимала когорта вчених, близько 90 лікарів захистили кандидатські та докторські дисертації, ним видано більше 150 наукових праць. Помер Тимофій Тихович в 1980 році.

Послідником славетних справ батька та дідка став Борис Тихонович Глухенський, ювілей якого ми святкуємо. Народився він 13 серпня 1925 року в родині медиків, тому з дитинства йому були знайомі ті тяжкі хвилини переживання, які доводиться відчувати кожному справжньому лікарю. Він бачив кровітку, шодену працю, яка супроводжує лікаря-вченого все його життя: дослідження літератури, пошуки нового, більш ефективного засобу для лікування хворого, практична робота в лікувальних за-

кладах. Тому Борис Тихонович ще до закінчення середньої школи мріяв про вступ і навчання в медичному інституті. Так воно і відбулося: в 1942 році (закінчивши середню школу з відзнакою) він вступив до евакуйованого в Среван медичного інституту. В 1944 році переводиться до Львівського медичного інституту, який закінчує з відзнакою в 1947 році. На

початку своєї діяльності він працює лікарем-дерматовенерологом, а потім головним лікарем 2-го шкірно-венерологічного диспансеру Львова, набуває практичного досвіду не тільки як лікар, але й як організатор охорони здоров'я. З 1953 року Борис Тихонович працює молодшим науковим спів-

захистив докторську дисертацію.

Борис Тихонович вишляний лікар-клініцист, талановитий педагог, лектор, має незвичайні організаторські здібності. Під його керівництвом підвищили свій кваліфікаційний рівень не одні покоління лікарів, більше 2500 осіб з різних регіонів України навчалися на кафедрі. Плідна та багаторічна його наукова діяльність. Перу українського вченого належить більше 180 опублікованих наукових праць, в тому числі 4 монографії, ряд науково-методичних посібників і рекомендацій з різних проблемних питань дерматовенерології. Завдяки його діяльності відбулося багато науково-практичних конференцій, видано тематичні збірники. Але професійна майстерність завжди домінувала у вченого, тому він обіймав посади консультанта 4-го управління МОЗ, відомчих лікувальних закладів Міністерства оборони, МВС, СБУ. Під керівництвом Бориса Тихоновича виконано 18 кандидатських та 2 докторських дисертації.

Наукову та педагогічну роботу своїоднійшій лювівар Б.Т.Глухенський поєднує з громадською діяльністю, він 30 років перебував на посадах головного дерматовенеролога МОЗ республіки, голови правління Київського міського та обласної спілок дерматовенерологів, заступником голови Республіканської проблемної комісії з дерматовенерології. Борис Тихонович учасник бойових дій Великої Вітчизняної війни, нагороджений орденами та медалями СРСР та України. З 2000 року він віцепрезидент Української асоціації лікарів-дерматовенерологів та голова Київського міського відділення цієї асоціації, бере участь у Міжнародних конгресах дермато-

Конференція дерматовенерологів України (м.Київ, 2003р.) 2

робітником Львівського науково-дослідного інституту дерматовенерології, набуваючи теоретичних знань та пізнаючи складності викладацької роботи. В 1955 року захищає дисертацію та отримує звання кандидата медичних наук. З 1955 по 1961 рр. Б.Т.Глухенський - асистент кафедри дерматовенерології Київського медичного інституту. З 1961 р. займає посаду доцента на кафедрі дерматовенерології Київського інституту удосконалення лікарів, а з 1980 року - професор, завідувач кафедри. У 1974 році він надав на розгляд та

логів Європи, Америки. Турбуючись про здоров'я української нації, він активно організує щорічні конференції і з'їзди дерматовенерологів України. Все своє життя конівард не поринає зв'язку з рідним отчим краєм: протягом багатьох років він консультує хворих з Чернігівського регіону держави.

Олександр
ТИМОШОК

ПИСАТИ

Я народилася в давньому місті Чернігівського краю Прилуках в сім'ї інтелігентів. Батько та мати виховували мене в суто українських традиціях. Там навчалася у свої ще дитячі роки в 10-й, а згодом - 4-й прилуцьких школах. Світлі й темні спогади дитинства озвалися пізніше в моїй автобіографічній повісті "На дні мого серця". В шкільні довосні роки почала писати вірші. Про той час у мене в пам'яті залишився один страшний випадок, пов'язаний із мого вчителькою Марією Миколаївною Чижевською, яка прекрасно викладала курс української літератури. Такого педагога, як вона, я не зустрічала більше на своєму життєвому шляху. Одного разу на ювілей школи директор покликвав мене і дав завдання написати про це вірш до наступного ранку. Але у мене нічого не вийшло, і я злякалася. І саме моя вчителька заспокоїла мене, наказавши ніколи не писати на замовлення і неправди.

ВІТАЄМО!
Земляки-чернігівці сердечно вітають славного літописця добрих справ Петра Медбеда з високою відзнакою — золотою медаллю "Незалежність" Спілки журналістів України.

ВІЙНА
Народився я в селі Кобижча Бобрівського району. Мої батьки були селянами і працювали в колгоспі. З раннього віку знав, що таке тяжка селянська праця і якими є смачними буханка домашнього пахучого хліба з куклем свіжого молока. Село моє знаходилося неподалік лісу. І тому з самого малку я закохався у мальовничу природу. Ми працювали на благо своєї країни, обробляючи українські чорноземні. Жили мирно і не знали, що з часом до нас прийде страшне горе. В 1941 році почалася Велика Вітчизняна війна. Мій батько пішов на фронт захищати свою державу від фашистських окупантів. З війни так і не повернувся, загинув, як і мільйони інших радянських людей.

ПРАВДУ

І НЕНАВИСТЬ

Через деякий час після початку війни моє село було окуповане фашистськими загарбниками. До села прибуло багато німецьких військових, які зразу ж почали грабувати людей і халяпівувати, як їм заманеться. Мій рідний дід, у якому я народився та прожив свої перші роки, німці зразу ж загарбали, а мене із матір'ю та сестрою вигнали на вулицю. Окупанти зробили у ньому свій штаб, оскільки він мав добротний вигляд і виділявся своєю красою поміж інших будинків. З того самого часу я лавно зневажив фашистів і хотів новати проти них. Мені дуже не сподобалося їх ставлення до людей. Загарбники зразу ж знайшли собі людей, які їм були готові служити, і призначили їх поліцаями, щоб розправлялися з активістами.

Одним із них у селі був мій дядько Григорій Савчук, до якого німці із поліцаями нагнали, щоб арештувати. Але його тоді не було дома, він перебував у ближніх лісах. Тоді німецькі солдати заарештували його дружину та доньку. Моя мати відчула, що така участь чекає і нас, оскільки батько був комуністом. Так воно у подальшому і сталося, матір із сестрою було заарештовано, а мені вдалося втекти до партизанського загону, у якому перебував дядько. Матір із сестрою у 1943 році було звільнено солдатами Радянської армії.

Партизани дали мені ключку "Макар". Якщо мене під час виконання завдання могли зупинити німці або поліцаї, то я повинен був представлятися просто хлопчиком Макаром, який шукає харчі для хворої матері. Одного разу мене синушли поліцаї неподалік від залізничної. Напосілися з питаннями, хто я та по чому роблю. Я ледве пояснив, що збираю шпиню для лікування. Тоді вони мене прогнали з відтисненнями, сказавши, що тут не можна ходити стороннім людям. Під час виконання таких завдань я після проходження кожного поїзда брав із землі каміння і кидав у кишеню. Таким чином у мій збиралося стільки камінців, скільки проходило поїздів.

Одного разу під час німецької облоги на партизанів мене було поранено в голову, руку і ногу. Наш загін ховався у холодній воді чернігівських боліт. Партизани витримали тоді ту осаду, і німці залишили нас у спокої. В 1943 році німцям був даний наказ повністю знищити партизанів. Вони довідалися, що партизани періодично збиралися на зустрічі із своїми дружинами та дітьми. В один із таких днів німці зробили засаду. Перед тим, як прийти на зустріч, партизани послали мене у розвідку перевірити, чи немає там німців. Біля однієї із хат

Петро САВЧУК, партизан загону "За Батьківщину", старшина

Через деякий час після початку війни моє село було окуповане фашистськими загарбниками. До села прибуло багато німецьких військових, які зразу ж почали грабувати людей і халяпівувати, як їм заманеться. Мій рідний дід, у якому я народився та прожив свої перші роки, німці зразу ж загарбали, а мене із матір'ю та сестрою вигнали на вулицю. Окупанти зробили у ньому свій штаб, оскільки він мав добротний вигляд і виділявся своєю красою поміж інших будинків. З того самого часу я лавно зневажив фашистів і хотів новати проти них. Мені дуже не сподобалося їх ставлення до людей. Загарбники зразу ж знайшли собі людей, які їм були готові служити, і призначили їх поліцаями, щоб розправлялися з активістами.

Одним із них у селі був мій дядько Григорій Савчук, до якого німці із поліцаями нагнали, щоб арештувати. Але його тоді не було дома, він перебував у ближніх лісах. Тоді німецькі солдати заарештували його дружину та доньку. Моя мати відчула, що така участь чекає і нас, оскільки батько був комуністом. Так воно у подальшому і сталося, матір із сестрою було заарештовано, а мені вдалося втекти до партизанського загону, у якому перебував дядько. Матір із сестрою у 1943 році було звільнено солдатами Радянської армії.

Партизани дали мені ключку "Макар". Якщо мене під час виконання завдання могли зупинити німці або поліцаї, то я повинен був представлятися просто хлопчиком Макаром, який шукає харчі для хворої матері. Одного разу мене синушли поліцаї неподалік від залізничної. Напосілися з питаннями, хто я та по чому роблю. Я ледве пояснив, що збираю шпиню для лікування. Тоді вони мене прогнали з відтисненнями, сказавши, що тут не можна ходити стороннім людям. Під час виконання таких завдань я після проходження кожного поїзда брав із землі каміння і кидав у кишеню. Таким чином у мій збиралося стільки камінців, скільки проходило поїздів.

ЩЕ МЕНІ запам'яталося навпаки. Та в 1938 році її було заарештовано і страчено за українських націоналізм. В таку чистку тоді попало багато інтелігентів по всій Україні. Коли я дізналася, що стала із мого вчителею, то довго не могла прийти до тями. Тоді написала такого вірша:

Ви нам Шевченка і Франка читали, Писати вірші і пісні мене учили, А вчора уночі прийшли і нас забрали І ворогом народу оголосили... Маріє Миколаївно, хіба ж моли Ви Недобре щось для нас чинили? А як же нам тепер без вас, без віри На світі цьому цпромудрим далі жити?...

Написавши цей вірш, закрила зоринт і замовкла на багато літ. Але, мабуть, те, що накопичувалося так довго в душі, вимагало якогось виявлення. Згодом моє рідне місто Прилуки попало під німецьку окупацію, яка закінчилася у 1943 році. Саме тоді у свої ще юні 18 років я записалася добровольцем на фронт. Тоді багато молоді рвалася воювати проти фашистських загарбників. Потрапила у 180-у Київську дивізію 1-го Українського фронту. Спочатку була медсестрою, а потім служила в ансамблі 180-ї дивізії. Нам мед дивізії до війни був постановником балету Московського оперного театру. Про це якимось довідка командир дивізії генерал-майор Шмельов, який зразу ж дав йому наказ організувати дивізійний ансамбль. І тоді мене взяли до ансамблю, де я співала, читала вірші, танцювала. Наша дивізія брала участь у визволенні від фашистських загарбників Києва у листопаді 1943 року. І досі не можу забути ті дні і ночі. Мені періодично сниться заграви пожежі, що виникли від великої кількості снарядів, бомб. Ніколи не забуду форсування Дніпра і його холодних хвилях, червоних від крові загинувих. Тоді у цій могутній та величній річці загинула не одна тисяча юнаків, яких ще не встигли передодати у військову форму. Перед форсуванням Дніпра зі мною стався цікавий випадок. Нам, цитирним дівчатам, вивало почувати у земляниці в лісі, а всім було наказано прийти до біндажа. Серед ноби прокинулася одна із дівчат, Яночка Спрокунд, і розбудила всіх, щоб ми перей-

шли до біндажа. Ранком у землянку примом попадали влетіла бомба і рознесла її в усі сторони. Тоді Яночка розкачала нам, що її принесли сон, у якому вона побачила мого діда всіх дівчат, які були присутні в землянці.

Форсування Дніпра, наші війська увійшли на Хрещатик. Його було не вітати. Це було місто без людей із німотною тишею. Наступного дня я відпросилася у капітана Бурдейного відлучитися на кілька годин побукати вулицями розбитого міста. Зупинилася біля головного корпусу Київського університету, у якому колись мріяла вчитися. Він доктор. Побачивши це, я написала такі рядки:

Ми до вас йшли... Стішалися, не заступили. Стоїть, моя докір, скаж'янілий червоний корпус

І дивитися проваллями очей, і Київ у руйнах бачить. І я, маленька, біля нього тихо плачу...

Там, біля університету, до мене підійшов чоловік у чорному пальті та капелюсі, який теж дивився на руйніновані корпуси. Через два роки я зустрілася з ним, навчаючись в Київському університеті. То був асистентом декана філологічного факультету Андрій Васильович Голуб.

Визволення Київ, 180-а дивізія брала участь у Корсунь-Шевченківській операції, яку можна назвати невідомою ранню України. Не дай Боже коли-небудь когось пережити те, що пережили тоді і військові, і так звані "окуповані"... Це була страшна битва. Згадується, як ми йшли, а по боках із однієї сторони яруга із німцями, а з іншої - а нашими. Тим подіям присвятила такого вірша:

Ідуть дощі із сіном поволам. На захід ідемо і ніч бредє за нами Пожурлими розмурзаними шляхами, А по яругах там і там лежать, Уже навів мочать Учора ще живі війни солдати...

Попереду весна, Холодна і сумна, А їх іще не встигли поховати...

У тих боях наших солдатів справді не встигали хоронити. Після цієї операції наша дивізія швидко дивіла до західного кордону, звільнюючи Україну. У той час отримала звістку з дому від матері

про те, що батько дуже хворий на туберкульоз і знаходиться в важкому стані. Мене було звільнено із армії, і я встигла попрацювати із батьком.

Після закінчення війни збудилася моя заповітна мрія. Я вступила вчитися до Київського університету на філологічний факультет. Це був час юнацьких сподівань і певної втрати романтичних ілюзій... Закінчивши філологічний факультет, вступила до зооночної аспірантури. У 1956 році захистила кандидатську дисертацію. Впродовж 15 років працювала редактором у видавництвах "Молодь", Держлітвидав України. Ці творчі роки були щасливими від співкування з корифеями української поезії Павлом Тичиною, Максимом Рильським, Володимиром Сосюром, Андрієм Малишком. Максим Рильський був опонентом на захисті моєї дисертації. Літературні портрети цих відомих українців спробувала відтворити у романі "Сполохи літ". Окрім цієї справи, я займалася викладацькою роботою спочатку в Київському університеті імені Т. Г. Шевченка, а згодом у Київському інституті культури.

Хочу згадати теплим словом і скласти подяку моїм друзям, яких вже немає серед нас - Веніаміну Кушніру, Людмилі Шемиківій, Миколі Лукашуні, Борисові Харчуку, Іванові Сенченку, Іванові Світлановому, Алі Горській, Олені Компан, Олені Апанович, Микиті Шумилу за те, що в ті далекі й близькі моєму серцю ішідесять вони допомогли мені повертати в себе.

Впродовж останніх десятиліть мною було написано і частково опубліковано ряд поетичних збірок - "А вода по каменю", "Високий замок", "І що снідає - гоноральні", понад два десятки повістей - "На дні мого серця", "Студентів", "Грих", "Розмова з тобою", "Мадонна", "Придурочата" та інші; літературознавча монографія "Іскри вогню великого", ряд статей, літературних портретів, три романи - "Сполохи літ", "Священне воїнство свободи", "Поборник працди - воєнник кривди".

Кандидат філологічних наук, член Національної спілки письменників, нагороджена орденом та медалями.

Словом, жила як більшість людей мого віку, яким вивало пережити стільки випробувань, котрих вистачило б не на одне покоління.

Ганна ІГНАТЕНКО, учасниця бойових дій Великої Вітчизняної війни

ЛЮДИ ТА БДЖОЛИ

Кому із пасічників не відоме ім'я Петра Прокоповича, якому нині виповнилося 230 років з дня народження?

А між тим воно, як і його благородна справа, потребують нагадування, і з цією метою я й пробує це зробити.

В усіх енциклопедіях пишуть, що після закінчення Кієво-Могилянської академії Петро Прокопович пішов на військову службу. Проте, є офіційний документ, в якому роки військової служби збігаються з роками його навчання в Кієво-Могилянській академії.

МОЖЛИВО, за традицією, яка існувала в сім'ях дворян, малий 10-річний Петро Прокопович у 1785 році був тільки записаний у Єлисаветградський легкокінний полк кадетом його академії.

У 1798 році, повернувшись додому в село Митченки відставним поручиком, П.І.Прокопович байдкував і не знав, чим зайнятися. Батько запропонував йому вистити коней і обробляти землю або ж доглядати бджіл. Молодий вчорашній гусар захопився до бджільництва. Крім батьківських 10 колод, він замовив скляний вулик і виробов місяця спостерігав за роботою бджіл. У вересні 1801 року трапилася пожежа, яка знищила все, крім пасіки (9 пнів). Прокопович встиг вивести з палаючої хати лубку меду (40 кг) та асигнацію (10 крб), що лежала на столі. Зимуючи у землі, він відновив нові вулики-дуплянки. Всі наступні роки пішли на розбудову пасіки і експерименти над бджолами. Невміле втручання в життя бджіл, шукання причин різних явищ у вуликах часто супроводжувалися загинею багатьох сімей. Сам Прокопович гадує, що своїми дослідженнями він вигубив до 200 пнів бджіл.

Наполеглива праця і безупинні шукання принесли Петру Прокоповичу славу найкращого знавця бджіл. Незважаючи на різні витрати, пасіка з року в рік зростала. У 1809 році у нього було вже 500 колод бджіл, але догляд за ними залишався такий же, як і тисячу років тому: щоб пастки мід, бджіл знищували, закурювали. Це дуже турбувало П.І.Прокоповича, він увесь час думав про новий вулик, який би дав змогу легко, без шкоди для бджіл оглядати сім'ї і відібрати мед, залишаючи бджіл живими. У перший день січня 1814 року він здійснив свою давню мрію - побудував перший у світі рамковий вулик, який назвав "втулковим".

У 1828 році за чотирі версти від Батурина у селі Митченки П.І.Прокопович заснував свою школу бджільництва. Пізніше цю школу перевели у село Пацьки. Її учні (молоді крипаки різних поміщиків) творчо вивчали практичне і теоретичне бджільництво. За творами Арістотеля, Паллія, Віргілія, Геродота тут вивчалася історія бджільництва різних країн (стародавнього Єгипту, Греції, Риму). Учні знайомилися з пасічництвом шведів, німців, французів та інших народів. Школярі вивчали всі відомі на той час системи бджільництва, різні типи вуликів. Вони самостійно доглядали окремі пасіки, виготовляли вулики і крипки до них, роїли, клітки для маток та інші пасічницькі речі. У цій школі бджільництво вперше було поставлене на небачено високий науковий рівень.

За наукою до школи Прокоповича приїждали не тільки українці з обох боків Дніпра, але й росіяни з різних губерній Росії, башкири, грузини, поляки, угорці, німці та інші. За більш ніж пів-

столітнє існування школа бджільництва Прокоповича випустила дуже багато освічених спеціалістів, які рознесли по всій Російській імперії і далеко за її межами правдиві думки про бджіл і про методи раціонального бджільництва. Багато учнів школи після її закінчення працювали вчителями в школах садівництва, хліборобства і бджільництва.

Відомий історик бджільництва, який має свій маєток на Чернігівщині у Мглинському повіті, О.І.Поморський-Жоравко, відомий П.І.Прокоповича, знайомився з його школою, написав книгу "Опыт исторического обозора пчеловодства в России" і багато інших праць, одна з яких була перекладена і надрукована німецькою мовою, де було описано будову втулкового вулика Прокоповича та його нові методи в бджільництві. Завдяки цьому в господарських журналах багатьох країн Європи було поширено відомості про П.І.Прокоповича, його методи бджільництва, подано малюнки втулкового вулика. Невдовзі у Франції запрацювала майстерня, яка виготовляла і продавала втулкові вулики Прокоповича.

Крім втулкового вулика, П.І.Прокопович винайшов методи підгодівлі бджіл у різні пори року спеціально розробленою ним системою, методи боротьби з гнильцем і метелицею (вошница міль), засоби припинення бджолоїної крадіжки та багато іншого, включючи солом'яні вулики і крипки до них, вогнетривкі покривні дашки, пастку для мишей, замазку для усунення тріщин у вуликах тощо.

ОСОБЛИВУ увагу П.І.Прокопович приділяв моральному вихованню пасічників. В своєму останньому творі-заповіті "О худих качествах обученых надзирателях над пчелами" він застерігає майбутніх пасічників, щоб вони уникали спокуси покинути пасіку адець, коли бджоли літають, спати вдень у холоду, випивати спиртне, красти, брехати, обдурювати, бути нечесними - всього 11 заповідей, які не втратили свого важливого значення і сьогодні.

Своїм учням П.І.Прокопович часто казав, що хто добре знає описані ним і'ять сортів маток і вміє користуватися його "грамотою пасічника", той може бути вивченим, що досяг великого успіху в раціональному бджільництві.

"Приїде ще час, особливо після виходу в світ всіх його творів, - писав у 1876 році С.П.Великдан з нагоди 100-х роковин з дня народження П.І.Прокоповича, - коли пасічник, зрозумівши і оцінивши всю грандіозність загальнокорисних трудів його, воздвигнуть йому монумент". Дійсно, не один, а декілька пам'ятників П.І.Прокоповичу уже відкрито у Києві і в інших містах України, а вихід у світ творів, друкованої спадщини великого українського пасічника і його сина С.П.Великдана ще й досі затримується.

С.П.Великдан, успадкувавши і продовживши справу батька, не зменшив, а збільшив все успадковане від П.І.Прокоповича. Серед учнів школи бджільництва Прокоповича з'явилися діти козаків, духовенства і навіть дворян, особливо після відміни кріпацтва у 1861 році.

Пасіку Прокоповича-Великдана у різні роки відвідували такі відомі люди як Тарас Шевченко, історики О.Лазаревський і М.Костомаров, граф Остен-Сакен, цар Олександр II та багато інших. За традицією, на честь кожного поважного гостя їхнім іменами називалися нові вулики.

КОРОТКО про сім'ю П.І.Прокоповича. Його жінкою була крипачка Ганна Боровик. Закон не дозволяв вчиняти дворянина з крипачкою. Тому діти П.І.Прокоповича (Онісія, Зіновія, Степан) були незаконнородженими і не мали права на призначення свого батька і на успадкування його майна. Старша дочка П.І.Прокоповича Онісія вийшла заміж за конотопського колезького секретаря Константина Мельникова і у 1826 році за чоловіком звадалася Мельниковою, Степану (народився 14 липня 1819 року) присвоїли прізвище діда і він став Великданом. Зіновію назвали дочкою козака Прокопенка.

19 вересня 1824 року на 86-му році життя помер батько П.І.Прокоповича отець Іоанн, мати померла раніше, у 1813 році. Петро Іванович мав сестру Ганну, яка з своїм другим чоловіком-поручиком промотала все майно і в 1834 році подала в суд позов на майно свого брата, щоб відсудити половину, бо його діти не мали права на спадок. Це дуже турбувало Петра Івановича. Він заповідає все своєму зятю Мельникову з тим, щоб після смерті половина майна залишилася за Степаном і частина за Зіновією.

У СВОСМУ заповіті 1834 року П.І.Прокопович зауважує, що Степан і Зіновія ще молоді і безпомічні. Він дуже турбується за Великдана, хоче зробити його своїм спадкоємцем.

Спіраючись на допомогу Московського товариства сільського господарства, зокрема редактора "Земледельческого журнала" С.О.Масолова, П.І.Прокопович піднімає Степана з конотопського міщанина, купця 3-ї гільдії до звання "Почесний громадянин", але всюди обминає називати Степана своїм сином. Він робить все, щоб передати керівництво школи бджільництва Великдану, і це йому вдається. Після смерті П.І.Прокоповича у березні 1850 року він очолює школу і 29 років продовжує справу свого батька, суворо дотримуючись його правил і методів ведення бджільництва та навчання в школі. У 1878 році школа бджільництва Прокоповича відвідувала 50-річний вояка. Керивник школи С.П.Великдан був нагороджений орденом св.Володимира 4-го ступеня, а ще раніше Вільна Економічне Товариство обрало його своїм членом-кореспондентом.

Та у 1879 році раптово помирає С.П.Великдан. Протягом кількох років разом з ним зникає величезна зразкова, устаткована за останнім словом науки пасіка, слава про яку лунала на всю тодішню Росію і далеко за її межами. Ця пасіка і все майно, будівлі залишилися без спадкоємців. Жінка і дорослі діти С.П.Великдана були позашлюбними і не мали законного права бути спадкоємцями.

У ЦЕЙ же час ніжинський ахивар, присяжний повірений Мезенцев виставив вимогу повернути йому 11 000 крб кредиту, який залишився невиплаченим. З огляду на те, що спадок залишився без спадкоємця, на пасіку, школу, будівлі, землю, на все рухоме і нерухоме майно було накла-

дено заборону. Одного з синів С.П.Великдана Федора було призначено опікуном майна. Для задоволення грошового позову диячаря на наступний рік був призначений розпродаж майна. І вдома на увесь світ пасіка та майно школи бджільництва почали інтенсивно розкрадатися - з одного боку цьому сприяла розкиданість пасік і будівель, а з іншого - відсутність власника господарства, учнів і сторожів, яких розпустили за наказом з губернії. Брали і тигли всі, хто хотів - свої і чужі. Несли мед, вулики з бджолами і без бджіл. Бджоли гинули. Їхніми трупами була вкрита вся територія пасік. Належного опіку майна не було і це давало змогу робити це завгодно.

І тов' всьому цьому задавали сини С.П.Великдана, внуки П.І.Прокоповича, особливо Федір та Іван. Після погрому пасік розтягли меблі, бібліотеку, архів і рукописи Прокоповича. Діти Великдана виносили з будинків і продавали за безцінь криєла, столи, комоди, книжкові шафи, гардероби, дзеркала, картини, посуд, одягу, книги і руко-

писи. За свідченням 75-річного Петра Родіоза, одних тільки книг вивезено возів з 15. Можливо, саме на цих возах були і 12 рукописів "Записки про бджіл" - останній твір П.І.Прокоповича. Деякі сучасні автори вважають, що свої рукописи П.І.Прокопович спалив після того, як йому заборонили надрукувати їх у власній типографії. Проте після смерті П.І.Прокоповича його син С.П.Великдан друкував багато статей з позначкою "Із творів Прокоповича" та і в останньому виступі на святкуванні 100-річчя від дня народження батька у 1876 році говорив, що приїде ще час виходу в світ всіх його творів. Мабуть, вони у нього були. Пізніше, коли все було знищено, Федір з матір'ю, Марією Малиновською, переселився у Бахмач, де був урядником, а його брат Іван виїхав на Кавказ. Доля їх невідома.

Такий трагічний кінець існування всього, що було створено, надбано і придбано титаничною працею двох поколінь Прокоповичів. Третє покоління виявилось бездарним і знищило все, що ще недавно було гордістю і славою країни. Такому фіналу найперше сприяло бездулля місцевого і губерньського начальства, бо саме з Чернігова надійшло розпорядження розпустити учнів школи. Не було

знайдено відповідального за збереження пасік школи бджільництва, не було тих людей, які б вболівали за майбутнє бджільничої науки в Україні. Напавки, з північного Петербургу, де формувалася перший російський центр бджільництва, очолюваний хіміком О.М.Бутлеровим, насувалася чорна хмара осуду всього, що створив П.І.Прокопович. Знайшлися дітя бджільництва і в Києві, серед яких були і хіміки, які раз у раз в'їздили критикували опубліковані праці П.І.Прокоповича і С.П.Великдана.

РУІНА маєтку П.І.Прокоповича відкриває розвали, яких залила Україна в часи гетьманщини і пізніше аж до наших часів, коли царська і радянська імперії жорстоко нищили все, що було українським. Сподіваємося, що за винятково демократичної влади люди віддадуть шану і бджолам, і тим, хто давав їм життя.

Віктор ЗУЙ, кандидат біологічних наук

ПРАВДИВА

Скільки б не писали про минулу Велику Вітчизняну війну, вона все одно буде відкриватися невідомими гранями. Надто ж коли про неї будуть писати її учасники. У минуле відійшли роками мемуари відомих воєначальників із їх глобальнішою оцінкою, на черзі - подвиги рядових воїнів фронту і партизанського тилу, що може потрапити не лише, ніж зображення поглядів штабів, армій, дивізій. Бо у них табує невизначена правда переконливого особистого, а перемоги, як відомо, здобуваються колективними зусиллями окремих людей.

Книга Вадима Старченка "Ми - народ!" належить саме до неопосередкованих спогадів рядових воїнів, а в даному разі зовсім юних дітей війни, які змушені були стати в лави захисників Вітчизни, керовані не присягою, а душевним поривом. Автор був юним підпільником у північних чернігівських лісах, пройшов усі жахіття окупації, трагедію спаденого дощенту Корюківки, він проніс у своїй пам'яті до старості спогади про на перший погляд малозначущі вчинки, здебільшого в ролі зв'язкового між дорослими підпільниками та місницями, про дороги йому людей на кінталі відомого партизанського командира Петра

Козака чи незабутнього друга Анатолія Гунаря, чи підпільника Степана Попадіюка. Вони уособлюють образ нескореної Корюківки, яка боролася до кінця і яка стала жертвою фашистського терору.

У книзі багато цікавих деталей тодішнього життя, але не випадково, як треба пережити самому. Автор строго дотримується принципу: писати тільки про те, що бачив і відчував, не пригадувати на допам'яту інші джерела, ті ж партизанські звіти, тиснені для того, щоб підкреслити свою участь у війні. Не адекватні він і до оцінок людей, так би мовити, з позитивним оптимістичним часом. Навіть сама назва книги підкреслює, що автор у першу чергу

добе про подвиг народного подвигу, трагедії залізного цинризовидею злоду, який все одно у більшості споті не змірився з окупацією. Отже, наша мемуаристика поповнилася новим цікавим виданням, історія Чернігівщини збагатилася правдивим словом одного з її ставних творців - Вадима Старченка.

Годилося б відзначити і активну підтримку видання земляків із Корюківського відділення нашого громадського об'єднання і в першу чергу його керівника Василя Устименка, що профінансували видання вкрай потрібної книги.

Наш кор.

Вибірники Петаса

Петрові Медведю-полковнику, акулі пера на спасенню чергову річницю

Я дзвоню і дзвоню,
і дзвоню
Зі своєї так званої
дачі,
Я, їй-право,
багацько трудив,
Щоб потрапити
на слід Медведячий.

Але щось не
виходив контакт,
Як вже я не давив
на поштарку.
І прийшлося
рішитись на акт:
Я узняв і налив собі
чарку.

Випив раз,
Огіркою закусив.
Ще налив
(як же можна іначе?).
Я до Тебе думками
летів,
Друже-брате,
мій добрий земляче.

Ви ж, видать,
засідали гуртом,
Земляки
з "Урядовим
кур'єром".
Все кинуло за творчим
столом
В журналістсько-
земляцькій манері.

Всім еством своїм
був я меж вас
У святково-
піднесенні стани,
Доки був
самогонний запас,
Доки все
це терпілось
Світлани.

Хай живе
двадцять сьоме число
Ця спасення
Петрова річниця,
А щоб це йому
більше везло,
Не завадило
б нам похмелитись.

...Серпень
я яблука весь і в
медах,
Ще три дні -
і вже літо розтане,
Я, як птах,
в Медведячих сьватах,
І Червоної гудуть
Партизани!

Загнуздав Петаса
Борис
ІВАНЕНКО

Наш кор.

Ніщо так не зберігає молодість душі, як поезія. Це підтверджує наша землячка Алла Шило. Зболені, світлі рядки її віршів, у яких живе і розважає мудрість, і висушаний образ, глибоко поринають у душу читача. Це засвідчує і добірка, яку ми друкуємо.

Ми - народ!

Навіюєш жити у земному Раї...
Вклоняєш Роду, слухави Небеса,
І у слов'янських коренях шукаєш
Себе саму і свій життєвий сенс.

Хвилюють душу спомини й тривоги -
Сиплютьки мирської суети...
І все частіше гадаю: Дождьбова -
О, Боже правий, з'являйся і прости...

За те, що ми, як сироти нещасні,
Зобули про славетний родовід,
Нашадки сквіди й русичів у насі,
В своїй землі збурили власний слід.

Живем, як в сні, серед зимер і мистик,
Чужих моралей і чужих ідей.
Прийшла пора своїх торкнутись історії -
Що ми Народ, не скопище людей!

Рідна мова

Рідна мова - крилиця любові,
Пію джерельне прозріння твое,
Що вироче у кожному слові
І напхненним мени додає.

Я без тебе - лиш чашку під сонцем,
Забудуючи, злягаю в сні...
Ти бля мене, як дар чудотворця,
Найдорожче надбання мого.

Коли з дальних країв повертаєш
В каліночу мою спотворну,
Я тобою, як медом, вливаюсь,
Виллюваю душу сумну.

Тож єдиний нас від року до року,
Хай бальзам твій на душі лягає,
Рідна мова мого народу -
Оберег мій, моя снага!

Вдячність

І кожний день, як Божий дар, сприймаю,
І дякую високим небесам.
За промінь сонця, за теплоту зраю,
Думка і мрія бурхливий водоспад.
Ураг нахлине і розлягнеться в паліну,
Все оживить у здрігав, кольорах,
Зазеленіє, проросте, розквітне...
І щось близьке, натропу запоміне.
Затепляється в віршованих рядках!

Як кажемо, ранковий сонця промінь
Настроїть душу на мажорний лад,
Думка і мрія бурхливий водоспад.
Ураг нахлине і розлягнеться в паліну,
Все оживить у здрігав, кольорах,
Зазеленіє, проросте, розквітне...
І щось близьке, натропу запоміне.
Затепляється в віршованих рядках!

Далечини то райські, то біду,
Наступили мить, немочі провідники,
Як загодюди вістку неба ждуть
Про новий злет, чи з прибуду падіння.
Вже не лічу подвиги і сивий,
Бо біля прогортає - все в житті минуло...
Чиясь прагода, ніжна здибав слід -
І серце знову в'ється і співає...
І все чудово, ніби у раю!
В усьому світі весни цвітіння...
І знов душа безселою зорить,
Коли мине чорну світла мить.

Частрове

Душа по вінця повна щемом...
І, наче маревно і снів,
Не біжжю кинути спід...
Моя карли крокі - трігизантеми...
І бітер крино заждав,
Як ілюстрація жива
До трагедійної поеми...

Небеса наших надій

ПОМ'ЯНУЛИ ЩИРИМ СЛОВОМ

Михайло Ничипорович Єрмоленко народився в селі Феськівці Меньського району. Рано залишився без батьків і виховувався в дитячому будинку. Потім тривалий час жив у Москві. Але, усадикувавши з дитинства любов до рідної землі, її мови та традицій, переїхав до Києва, серцем і розумом зберігаючи добереження рідного народу, зокрема - народної пісні. Працюючи інженером на заводі "Більшовик", Михайло Єрмоленко водночас активно цікавився народними піснями, захоплювався друзів до співу. Хотіло б і не мав аж такого поужужого голосу, а проте, коли починав співати, просто зачаровував присутніх. Тож не дивно, що саме він був одним із засновників київського етнографічного хору "Гомін" під керівництвом Л.І.Яценка, що зазнав стільки годин з боку тодішньої влади. Це тепер лише відкривається та ін, як Єрмоленко віддільно заводив на київські гори пилотоматеріали та організував виробництво підставок для співаків. І коли "Гомін" було розпущено, а в Україні "залізничницьком" рухою почалося придушення усього національного та арешти представників свідомої української інтелігенції, М.Єрмоленко організував у 1972 році вродньому Будинку культури аматорський хор народної пісні, що згодом став відомий як "Либідь". Впродовж дванадцяти років, аж до останніх днів життя він був його невідомим старостою і душею колективу. Саме завдяки Єрмоленку хор

"Либідь" переважно складні часи і інші продовжує своє активне життя під орудою О.В.Довгого, професора Київського Національного університету культури і мистецтв.

Як заздують старожилки хору, наш земляк був надзвичайно працелюбною, толерантною та скромною людиною. Свої громадські обов'язки завжди виконував із широтою любові і без жодної погорти. Як староста він цікавився життям кожного учасника хору. Нерідко відвідував безпосередньо їхні родини. А до А.М.Андрушка, як задує він сам, прибував аж у приміську Боррку. Таким і залишився в пам'яті всіх, хто його знав. Таким поетом у спогадах на вчорні пам'яті фундатора хору "Либідь", що відбувся в Будинку культури заводу "Білапони" на Шуляві.

СТЕРЕГТИ СІНО

На важких роботах побував Павло Платонович. Працював у горючій бригаді фермерства - кинув. Послали його сіювати корми - не сподобалося. Поприпросив конюхом. Але й там не з медом. Прийшов до фермера: - Пошлить мене сіно стеретти! Призначили Платоновича сторожем. У першу ж ніч він зник, як у воду впаав. Шукали його в лузі - немає. Ходили по лісу - не знайшли. Жінка плаче, родичі снують. Село вже на ногах - розшукують. А трапилося ось що. З вчора виріш Павло у копичі сіна кублю... І заліз туди. - Думав трішки подримати та ...заснув. Синься йому, буцімто летить він кудись. Аж страшно стало. Прокинувся, чує, що й справді кудись летить. Хотів закрячати та стримався. Почув, що хтось під ним сопе, крякче. Якийсь кривезний чолов'яга. Павло збагнув, що не летить, а пливе, мов на хвилля. "Господи, мене несуть. Мене вкрадено разом із сіном. Що діяти?..."

Дого то як він "плив", доки щось рипнуло - хвіртка чи двері до клуні. Він у язці сіна геленуся на землю. Почувся притрешиваний жіночий голос. - Побіг би себе. Таку гору припер. - Вогкема воно. Важке. Як було у колосні - завжди культура, - відповів хтось. - Неси, Одарко, вил, скіндай куччіє сінце на гориче. Тут сторож перелякався: як-не-як, а вила - не іграшка. Він миттю занув з купи сіна і щодуху, скільки нога схопити, побіг на леваду. - Йі-Богу, вовка приніс додоми! - почув наваздогін здивовані слова Одарки. Павло Платонович прийшов до фермерської контори аж під вечір. - Слідів, - каже, - злодія і вислідив. Ходіте до нього акта складати. Слава пішла про Павла Платоновича: коли він старожу, крадіг й нося не потякають. Хіба від такого сховався?

Василь КОСТЮК

ки до учасників нечора знерулася також його землячка В.М.Терешенко. Вона покляла квіт до портрета Єрмоленка, що описувала вечір на засіданню русинином столі, освітлений полум'ям свічки. Вечір завершився виконанням "Заполюг" Т.Г.Шемченка.

Наш кор.

ОТЧИЙ ПОРІГ
Шеф-редактор Віктор ПКАЧЕНКО
Головний редактор Леонід ГОРЛАЧ
Засновник: товариство
"Чернігівське земляцтво" в м.Києві

Газета зареєстрована Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 06.XI.2001 р.
Регістраційне свідоцтво: серія КВ №5594
Адреса редакції: 01023, Київ, 23, Спортивна площа, 1, тел/факс 246-74-31.

Редакційна рада:
В.В.Ткаченко, В.І.Авдєєнко, Л.Н.Горlach (Коваленко), Б.В.Іваненко, П.І.Медвідь, О.Г. Олійник, В.Е.Устименко.
За достовірність фактів, точність імен та прізвищ, географічних та історичних реалій відповідають автори публікацій. Газета розповсюджується серед земляків безкоштовно.

Переклад тілків з підпису видання.
Роздруківка не речеформується і не повертається.
Літературний редактор Лесюда Коваленко.
Комп'ютерний набір Ірина Кулик.
Верстка, дизайн Галина Чуйко.
Надруковано та завершено на замовлення товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві у ВАТ "Видавничтво "Київська правда" (вул. Маршала Гречка, 13).
Тираж 2000. Сам. 2626